Súd:	Krajský súd Žilina
Spisová značka:	10Co/300/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5315211034
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Erik Varga
ECLI:	ECLI:SK:KSZA:2019:5315211034.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: L. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, právne zastúpeného JUDr. Štefanom Strýčkom, advokátom so sídlom J. N. XXXX, J., proti žalovaným: 1/F. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX (súčasne ako právny nástupca po zomrelom žalovanom 6/ R. Q., narodenom XX.XX.XXXX, zomrelom dňa XX.XX.XXXX), 1a/F. Q., rod. N., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXX, 2/F. N., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, 3/L. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, 4/F. V., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, 5/V. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, 7/F. H., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, 8/B. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX, 9/V. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, N. - W., Česká republika, 10/O. B., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, 11/B. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/X, Z. Z. - L., 12/E. Q. (rod. O., m. L.), 13/O. Q., 14/N. Q., 15/F. M. (V.), 16/W. M. (rod. Q. (Z.)), žalovaní 12/ až 16/ neznámi, zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, Búdková 36, Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na základe odvolania žalovaného 9/ proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/356/2015-184 zo dňa 20.2.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Čadca č. k. 4C/356/2015-190 zo dňa 20.4.2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r dz u j e.

Žalobca m á voči žalovanému 9/ n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Žalobca n e m á voči žalovaným 1/ až 8/ a 10/ až 16/ n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom (v znení opravného uznesenia) okresný súd (v texte aj ako súd prvej inštancie) určil, že (vo výrokovej časti) špecifikované nehnuteľnosti - pozemky patria do výlučného vlastníctva žalobcu. Primárne konštatoval danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko je daný rozpor medzi hmotnoprávnym stavom vlastníctva, ktoré svedčí v prospech žalobcu a formálnym stavom vykazovaným na listoch vlastníctva, ktorý svedčí v prospech spoluvlastníkov/žalovaných. Za správne ustálený považoval aj okruh označených subjektov/strán konania.
2.Následne súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že už v rozsudku Okresného súdu Čadca sp. zn. 5C/975/83 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica 9Co/684/83, v ktorom bolo rozhodované o určení vlastníckeho práva k časti parcely č. 2229 totožnej s parcelou EN (pred THM) 4896/2 a 4896/2 pre katastrálne územie J. bolo konštatované, že došlo k reálnej deľbe (mlčky) a v roku 1949 bol na týchto pozemkoch postavený rodinný dom č. súp. XXX. Súd mal z kópie mapy preukázané, že predmetné parcely sú susediace s parcelami, ktoré sú predmetom tohto súdneho sporu (EN pred THM 4898, 4906 a i.). Taktiež bolo v rozsudku sp. zn. 5C/140/84 určené vlastnícke právo pre F. O., rod. Q. k parcele EN 4897 zapísanej v PN vložke XXX (ide o pozemok nachádzajúci sa opäť v bezprostrednej

blízkosti - susedstve sporných pozemkov, ktoré si v tomto spore nárokuje žalobca. Argumentáciu žalobcu vecne potvrdili (písomným uznaním nároku žalobcu) i žalovaní s výnimkou žalovaného 9/. Sporné nehnuteľnosti podľa žalobcu predstavujú pozemky nachádzajúce sa pod domom (zastavaná plocha) a záhradu pri dome. Predmetná skutočnosť je zrejmá aj z geometrického plánu, nakoľko na parcele KN 1729 a 1731 sa nachádza stavba. Podľa predložených fotografií žalobcu je pozemok oplotený z časti pletivom a z časti starším kovovým plotom.

3.Ďalej okresný súd vymedzil inštitút vydržania, vrátane chronológie jeho aplikovateľnosti. Nadväzne uviedol, že zhodnými tvrdeniami osôb vystupujúcich na oboch stranách sporu a súčasne znalých miestnych pomerov (žalovaní 1/ až 8/, 10/ a 11/) bolo zistené, že sporné nehnuteľnosti nikým z osôb, ktorým svedčí zápis spoluvlastníctva v príslušnom katastri nehnuteľností užívané nie sú, naopak, užíva ich žalobca a to nerušene v stave totožnom so stavom súčasným (oddelený plotom a užívaním vo vzťahu k držiteľom susediacich nehnuteľností), podľa identifikácie žalobcom predloženým geometrickým plánom. Svoju dobromyseľnú držbu s vedomím výlučného vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti žalobca založil na základe toho, že už v dávnej minulosti pred rokom 1950 nehnuteľnosť patrila jeho dedovi W. B. (pôvodný pozemnoknižný spoluvlastník), ktorý nadobudol nehnuteľnosť od Y. O., ktorá skutočnosť bola preukázaná z PKN vložky č. XXX podľa záznamu v pozemkovej knihe a ktorý túto nehnuteľnosť daroval ústnou zmluvou svojej dcére F. a žalobca ako jej syn zdedil podiel v tejto nehnuteľnosti po svojej matke v rámci dedičského konania. Matka žalobcu v takto reálne vydelenom stave nehnuteľnosť držala a užívala už pred žalobcom, nakladajúc s nehnuteľnosťou ako s predmetom svojho výlučného vlastníctva titulom reálnej deľby pôvodných pkn. nehnuteľností medzi ich pôvodnými pkn. spoluvlastníkmi (podľa tvrdenia žalobcu uskutočnenú ešte pred 01.01.1951, kedy nadobudol účinnosť Stredný občiansky zákonník), ktorú i mimo zápisu v pozemkovej knihe uhorské obyčajové právo uznávalo ako právny titul nadobudnutia vlastníctva ku konkrétnej predtým spoločnej, teraz rozdelenej nehnuteľnosti alebo jej časti (Úradná sbierka rozhodnutí Najvyššieho súdu Československej republiky vo veciach občianskych z právnej oblasti Slovenska a Podkarpatskej Rusi, roč. I.-VL, č. 91 i/1932 Sb.; viď tiež Úr. sb. 1201).

4.Hoci sa v súdenej veci nepodarilo zistiť, kedy presne k tejto reálnej deľbe došlo, akou formou a kto všetko z pôvodných pkn. spoluvlastníkov bol účastníkom hoci i konkludentnou formou (mlčky) uzavretej dohody a nebolo možno preto bez pochybností ustáliť, či, kedy a kto z predchodcov žalobcu prípadne nadobudol výlučné vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti titulom reálnej deľby v zmysle cit. rozhodnutia č. 911/1932 Sb., na druhej strane z výsledkov vykonaného dokazovania, osobitne potom so zreteľom na dlhodobé správanie sa jednotlivých spoluvlastníkov a ich právnych nástupcov (nečinných k výlučnej držbe spornej nehnuteľnosti predchodkyňou žalobcu a potom i samotným žalobcom), možno podľa súdu prvej inštancie dostatočne usúdiť na jej existenciu, zakladajúcu so zreteľom na všetky okolnosti oprávnenú držbu spornej nehnuteľnosti predchodkyňou žalobcu F. B. a predtým jej otcom W. B., nakoľko po celý čas odkedy malo podľa žalobcu dôjsť k darovaniu až doposiaľ žiadna iná osoba neuplatnila vlastnícky ani iný vecno-právny nárok voči spornej nehnuteľnosti. Podporne reálnej deľbe tvrdenej samotným žalobcom nasvedčujú aj označené rozhodnutia súdov, ktorými si v rámci susediacich pozemkov vyporiadavali vlastnícke vzťahy iní, pričom títo odôvodňovali svoje nároky čo do ich nehnuteľností taktiež reálnym rozdelením a nerušeným užívaním.

5.Súd prvej inštancie v danej spojitosti poznamenal, že rozdrobenosť pozemkového vlastníctva na Slovensku je všeobecne známa tak, ako neformálnosť nakladania s predmetom vecných práv k nehnuteľnostiam ich účastníkmi, vrátane práva vlastníckeho, na čo musela opakovane reagovať i právna úprava, ktorá umožnila platné nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam titulom vydržania, ktorý sa môže prirodzene uplatniť len tam, kde už nejestvuje predchádzajúci iný platný právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva (§ 132 Obč. zák.). Z tohto pohľadu i súd v každej konkrétnej veci skúma a posudzuje otázku dobromyseľnosti držby vo vzťahu k nedostatku dodržania elementárnych náležitostí formy a obsahu zmlúv o nakladaní s vecnými právami k nehnuteľnostiam, majúc na zreteli predmet a účel v našom právnom poriadku historicky významného a v praxi využívaného právneho inštitútu vydržania. Skúmanie všetkých zákonom ustanovených podmienok vydržania v rámci skutkového stavu v súdnom konaní - za dlhšie časové obdobie, často obsahujúce viacero generácií držiteľov, býva spravidla náročné a často nemožno už jednoznačne zistiť všetky podrobnosti a presné časové údaje. Zrejme i preto zákonodarca, v hypotéze právnej normy, ktorou upravil držbu a osobitne oprávnenú (dobromyseľnú) držbu (§ 130 ods. I Obč. zák. a obdobne i v predchádzajúcich cit. právnych úpravách podmienok vydržania) ako jednu z podmienok vydržania vlastníckeho práva, uvažuje s možnosťou existencie pochybností o oprávnenosti držby a pre takýto prípad (tzn. ak sú pochybnosti, ale súčasne dobromyseľnosť držiteľa nie je jednoznačne vyvrátená) stanovuje zákonnú domnienku, že ide o držbu oprávnenú.

6.Okresný súd zhrnul, že matka žalobcu spornú nehnuteľnosť nadobudla od svojich rodičov, následne ju tak ako jej predchodcovia nerušene držala a užívala ako predmet svojho výlučného vlastníctva. Išlo pritom o nehnuteľnosti v tom čase právne nevysporiadané, užívané predchodcom žalobcu na základe dávnej reálnej držby medzi pôvodnými pkn. spoluvlastníkmi tak, ako iní spoluvlastníci rovnako držali iné reálne časti pôvodnej nehnuteľnosti. Po úmrtí matky zdedil žalobca v predmetných nehnuteľnostiach na základe dedičského rozhodnutia iba podiel (formálne zapísaný v katastrálnej evidencii) hoci preukázateľne v hmotnoprávnej rovine mal vydelené reálne nehnuteľnosti tvoriace zastavanú plochu pod rodinným domom a záhradu, preto mu patria tak ako jeho právnym predchodcom v celosti. Žalobca takto nadobudnutú nehnuteľnosť odvtedy ako vlastnú užíva nerušene nikým z dotknutých osôb, ktorým svedčí formálny zápis ich spoluvlastníctva k spornej nehnuteľnosti, vrátane takých, ktoré nepochybne boli po celý čas znalé miestnych pomerov, o takejto držbe nehnuteľnosti žalobcom a jeho právnych predchodcom nevyhnutne mali vedomosť a nikdy počas celej doby držby proti nej akokoľvek nezasiahli a neprotestovali. Žalobca tak, vzhľadom na dlhodobú vlastnú oprávnenú držbu ako i oprávnené držbu právnych predchodcov nadobudol výlučné vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti titulom vydržania, za splnenia podmienok podľa ust. § 134 ods. I, 3 Obč. zák.
7.Žalovaný 9/ s podanou žalobou nesúhlasil, hoci uznal vlastnícke právo, avšak žiadal vyplatiť svoj podiel podľa ním stanovenej ceny. Iné dôkazy, ktoré by popierali nárok žalobcu však nepredložil, trval iba na výplate a v kontexte vyššie uvedeného okresný súd uzavrel, že pokiaľ v dávnej minulosti ešte za života jeho predkov došlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou a túto rešpektovali aj jeho právni predchodcovia, jeho nárok je nedôvodný. Pokiaľ si aj uplatňoval v písomných podaniach náhradu, súd tieto podania vyhodnotil iba ako obranu a neprihliadal na ne ako vzájomný návrh s poukazom, že podania neboli doplnené v zákonom stanovenej lehote a neboli podpísané zaručeným elektronickým podpisom.

8.I keď podľa výsledku konania je žalobca úspešnou stranou v sporovom konaní, súd prvej inštancie mu nárok na náhradu trov konania nepriznal aplikujúc § 257 CSP, keď ako dôvod hodný osobitného zreteľa vyhodnotil skutočnosť, že nikto z osôb vystupujúcich na strane žalovaných vlastným zavineným konaním nespôsobil existujúci nesprávny zápis v katastri, naopak, možno hovoriť o právnych predchodcom žalobcu, ktorí svojou nedôslednosťou prispeli k stavu neusporiadanosti právnych vzťahov k spornej nehnuteľnosti.

9.Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný 9/, ktorý uviedol, že v rozsudku boli uvedené skutočnosti, proti ktorým nemá námietok. Zotrváva však na svojom pôvodnej požiadavke, na základe ktorej má právo na vyplatenie svojho podielu (po G. K.) za 68 m2, prípadne 73 m2 podľa „platných táx obce J.“ za druh pozemku žalobcom.

10.V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca uviedol, že žalovaný 9/ sa podaným odvolaním snaží získať od žalobcu finančnú náhradu za spoluvlastnícky podiel, hoci v priebehu konania nespochybnil vlastnícke právo žalobcu. V konaní však nejde o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva za náhradu, ale sa jedná o určovaciu žalobu, pri ktorej žalobca dostatočným spôsobom preukázal, že jeho právni predchodcovia užívali nehnuteľnosti od začiatku minulého storočia, na základe reálnej deľby, čím de facto zaniklo aj podielové spoluvlastníctvo a toto bolo na LV vedené už len formálne. Právni predchodcovia žalovaného 9/ mali reálne vydelené nehnuteľnosti v iných častiach obce J. a na týchto hospodárili. Právni predchodcovia žalovaného 9/ nikdy nehospodárili na parcelách, ktoré sú predmetom konania, tieto parcely má žalobca od dávnej minulosti oplotené a na nich hospodáril len žalobca a jeho právni predchodcovia. Žalovaný 9/ žiadnym relevantným a dôveryhodným spôsobom nepreukázal, že by on, resp. jeho právni predchodcovia hospodárili na parcelách, ktoré sú predmetom žaloby, takýto dôkaz nepredložil, ani v konaní pred súdom prvej inštancie a ani pri podaní odvolania.

11.Uznesením č.k. 4C/356/2015-196 zo dňa 16.7.2018 okresný súd žalovaného 9/ vyzval na odstránenie vád podania/odvolania, vrátane podrobného poučenia o spôsobe opravy vád, ako aj následkov neodstránenia označených vád.
12.Na základe predmetnej výzvy odvolateľ zopakoval, že žiada od žalobcu vyplatenie finančného plnenia za právoplatný podiel 68 m2 podľa bonity pôdy po dobu celého minulého užívania dotknutého pozemku. Zároveň predložil listinné dôkazy o vlastníctve dotknutého podielu.

13.V písomnom vyjadrení k predmetnému doplneniu odvolania žalobca zopakoval skoršiu argumentáciu (bod 10 tohto odôvodnenia). Dodal, že podaním z 19.07.2018 predložil súdu listinné dôkazy o tom, ktoré nehnuteľnosti užívali právni predchodcovia žalovaného 9/.

14.Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná (neúspešná) strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

15.S ohľadom na (jediný) predostretý odvolací dôvod krajský súd zdôrazňuje/pripomína principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Z konštatovaného nadväzne vyplýva, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní (medzi ktoré súdená vec jednoznačne patrí) nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmavať rozhodnutie na základe iných, než stranou sporu v odvolaní vznesených, konkrétnych námietok. Z tohto aspektu je zjavné, že v odvolaní absentuje relevantná úvaha/protiargumentácia ohľadne individuálne konštatovaných vecných dôvodov (predovšetkým v minulosti vykonaná reálna deľba medzi spoluvlastníkmi, následne dlhodobé a nerušené užívanie takto vyčlenených pozemkov právnymi predchodcami žalobcu i ním samotným a v neposlednom rade akceptovanie daného stavu právnymi nástupcami pôvodných spoluvlastníkov, ktorí sú aktuálne evidovanými vlastníkmi v katastri nehnuteľností), ktoré okresný súd viedli k uznaniu dôvodnosti podanej žaloby. Odvolateľ dokonca výslovne uvádza, že voči prezentovaným záverom súdu prvej inštancie nemá námietok.
16.Pokiaľ teda aj samotný žalovaný 9/ akceptuje existenciu reálnej deľby dotknutých pozemkov právnymi predchodcami sporových strán ako právny základ rozsudku okresného súdu, potom postráda právnu relevanciu jeho „požiadavka“ na vyplatenie podielu, nakoľko (ako správne uviedol aj žalobca) určujúcim právnym záverom súdu nie je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (len v ktorom prípade prichádza do úvahy výplatok ustupujúcemu podielovému spoluvlastníkovi), ale deklarovanie vzniku vlastníckeho práva vydržaním na základe putatívneho právneho titulu - reálnej deľby vykonanej v minulosti. V takomto prípade náhrada za podiel neprichádza do úvahy, keďže sa v rámci deľby definitívne vyporiadali vtedajší podieloví spoluvlastníci a dôvodom rozhodnutia súdu je len skutočnosť, že deľba sa náležite nepreniesla do evidencie katastra nehnuteľností. Inými slovami, predmetom rozhodnutia súdu je len deklarovanie stavu, ktorý nastal v minulosti pre účely jej náležitého/riadneho evidovania. Z takto vymedzeného právneho základu potom nevyplýva nárok žalovaného 9/ na výplatok (ako už bolo uvedené, nejedná sa o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, čo žalovaný 9/ neustále prehliada, ale o zistenie/konštatovanie v minulosti vykonanej dohody/reálnej deľby spoluvlastníkov, medzi ktorými spoluvlastníkmi boli/mali byť i právny predchodcovia žalovaného 9/, ktorým z titulu tejto reálnej deľby nevznikol žiadny osobitný nárok, ktorý by si žalovaný 9/ aktuálne mohol uplatňovať). Odvolateľ napokon nespochybnil ani úvahu okresného súdu o spôsobe procesného posúdenia jeho nároku (bod 7 tohto odôvodnenia).

17.Iné dôvody odvolateľ proti rozsudku okresného súdu nevzniesol, preto krajský súd potvrdil napadnuté rozhodnutie ako vecne správne.
18.Obdobne ako náležitý vyhodnotil odvolací súd aj výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý ako závislý (výrok) od rozhodnutia/výroku vo veci samej (§ 379 písm. a/ CSP) následne taktiež preskúmal. Správne totiž súd prvej inštancie vyhodnotil určujúce okolnosti súdenej veci - t.j., že príčinu súdneho sporu v podobe nesprávneho zápisu v katastri nehnuteľností nemožno pripísať žiadnej z osôb vystupujúcich na strane žalovaných, ale skôr nedôslednosti právnych predchodcov žalobcu - ako výnimočný dôvod nepriznania náhrady trov (§ 257 CSP) procesne úspešnému žalobcovi. Nad bezprostredne nevyhnutný rámec možno dodať, že žiadna zo sporových strán správnosť opísanej úvahy nespochybnila.

19.Výroky o trovách odvolacieho konania vychádzajú z § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a 256 CSP. Žalovaný 9/ - odvolateľ nebol v štádiu odvolacieho konania úspešný, preto protistrane/žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči nemu/odvolateľovi. O konečnej/konkrétnej výške týchto trov rozhodne postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.
20.Procesný úspech žalobcu platí i vo vzťahu k ostatným žalovaným (okrem odvolateľa - viď predchádzajúci bod tohto odôvodnenia) z dôvodu nerozlučného procesného spoločenstva (§ 77 CSP) na

žalovanej strane. Títo (ostatní žalovaní) však trovy odvolacieho konania nespôsobili, preto odvolací súd osobitne upravil trovy odvolacieho konania medzi nimi a žalobcom tak, že ich náhradu (inak procesne úspešnému) žalobcovi nepriznal.

21.Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených vád. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.
Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.